

Laudáció

Kőszeg Ferenc

JUSTITIA REGNORUM FUNDAMENTUM-díja alkalmából

A Magyar Helsinki Bizottság, az Európai Roma Rights Center, a Független Jogvédő Szolgálat, valamint a Menedék Migránsokat Segítő Egyesület alapító tagja, a Magyar Helsinki Bizottság nyugalmazott elnöke.

1939. április 26-án született Budapesten. Az 1956-os forradalmat megelőzően, középiskolás diákként részt vett a Petőfi Kör néhány vitáján, majd ott volt a Rádió ostrománál is. November 4-e után diáktársaival rölapokat gyártott és terjesztett; 1957. október 21-én, egy nagy „begyűjtési” akció során letartóztatják, de nyolc hét vizsgálati fogság után „ügyészi figyelmeztetéssel” lezárják az eljárást.

1957-62 között a budapesti Eötvös Lóránd Tudomány Egyetem magyar-latin szakos hallgatója. Diplomája megszerzése után könyvkiadói szerkesztőként dolgozott: 1963-75 között a Szépirodalmi, majd 1975-80 között az Európa Könyvkiadónál. A 60-as években számos irodalomkritikája, tanulmánya jelent meg. 1979-ben aláírja a Charta 77 szövegírók elítélése ellen tiltakozó nyilatkozatot és részt vesz az aláírásgyűjtésben is, ezt követően elveszti állását. 1982-től 1984-ig könyvesbolti eladó, 1986-tól német nyelvtanításból él. 1980-tól aktívan részt vesz az ellenzék tevékenységében: bekapcsolódik a Szegényeket Támogató Alap munkájába, 1982-ben Feketében címmel irodalmi szamizdat-antológiát szerkeszt a szegények javára. 1981 elejétől, indulásától részt vesz a szamizdat Beszélő szerkesztésében: rendszeresen ír a lapba, elsősorban emberi jogi és az '56-os forradalommal kapcsolatos témákról.

1985 ősztől 1986 nyaráig a New York-i New School for Social Researches vendégkutatója; a New York-i Columbia Egyetemen, San Franciscóban a Berkley-n tart előadást a magyarországi választásokról, illetve a kelet-európai reformok korlátairól. 1988 januárjában röpcédula akciót szervez: a sok száz levélszekrénybe bedobott rölap a pártállami szakszervezetből való kilépésre buzdít. 1988-ban Független Jogvédő Szolgálat néven irodát hoz létre, amely dokumentálja a hatóságok által elkövetett jogsértéseket, és egyúttal segítséget nyújt az áldozatoknak. Egyik megalapítója, majd nyugállományba vonulásáig elnöke az 1989. május 19-én alakult Magyar Helsinki Bizottságnak, amely nem-kormányzati szervezetként figyelemmel kíséri az emberi jogok érvényesülését, mindenekelőtt a rendvédelmi szervek tevékenységében, valamint jogi segítséget nyújt a jogsértések elszennvedőinek illetve a Magyarországra érkező menedékkérőknek.

Kőszeg Ferenc 1990. január 12-étől 1994. június 16-áig főszerkesztője a hetilapként megjelenő Beszélőnek. A lap publicistájaként, a napi politika kérdései mellett emberi jogi kérdésekkel, az 1956-os tradíció és a pártállami örökség feldolgozásának kérdéskörével foglalkozik. 1990-1994-ben, majd 1994-1998-ban az SZDSZ országgyűlési képviselője, az országgyűlési frakció rendőrségi szövegírója, a Nemzetbiztonsági Bizottság tagja, majd 1996-tól a parlamenti ciklus végéig annak alelnöke. Országgyűlési képviselőként részt vesz az

állampolgári jogok országgyűlési biztosáról, a rendőrségről, az egyes fontos tisztségeket betöltő személyek ellenőrzéséről és a Történelmi Hivatalról, a nemzetbiztonságról, a menedékjogról szóló törvények előkészítésében.

1996-ban részt vesz az Európai Roma Rights Center, valamint a Menedék Migránsokat Segítő Egyesület megalapításában.